De val van het kabinet... *Komt beide partijen goed uit...*

De 'junior' partner in het kabinet heeft er drie jaar over gedaan om wat moed te kweken en heeft gebruik gemaakt van een ogenschijnlijk goede gelegenheid om hun coalitiepartner onder druk te zetten met het opdringen van een bijna onmogelijke beslissing.

Na alle beschamende momenten ten overstaan van velen die hen het voordeel van de twijfel hadden gegeven bij de verkiezingen van 2021, onder andere vanwege de affaire van het geheim gehouden contract met aardgasonderneming Eagle LNG, maar ook de daaropvolgende momenten waarin men had verwacht dat de partij ruggengraat zou tonen, bleek dat tevergeefs en leek het behoud van hun zetels in parlement en regering belangrijker dan opstappen. Met maar negen maanden tot aan de verkiezingen leek het logisch dat er iets moest gebeuren om niet het volgende coalitieslachtoffer te worden van de grote regeringspartner, zoals eerder vaker gebeurd. Daarnaast komt een vroege verkiezingsdatum beide coalitiepartners goed uit, zij het om verschillende redenen.

Van beide kanten krijgen we nu uitgebreid uitleg over hetgeen tot de huidige situatie heeft geleid, waar het niet willen meewerken aan de verkiezing van de door de grootste coalitiepartner voorgedragen kandidaat tot voorzitter van de Staten de druppel bleek die de emmer deed overlopen bij de partij van de premier. Er bestaat inderdaad een akkoord tussen de coalitiepartners over de benoeming van voorzitter en vicevoorzitter van het parlement, dat geen deel uitmaakt van het – op schrift gestelde - regeerakkoord. De grote coalitiepartner mag ervan uitgaan dat men de kandidaat voorstelt en dat de coalitiepartner daarmee instemt. Maar een dergelijke afspraak is niet in steen gebeiteld en als dan geen bereidheid bestaat om naar elkaar te luisteren, dan gaat het mis. Vervolgens is de onomkeerbare stap genomen om naar de Gouverneur te stappen om het ontslag van het kabinet in te dienen en nieuwe verkiezingen uit te schrijven voor begin december.
Maar er bleek nogal wat oud en meer recent zeer een rol te spelen in deze breuk. Zoals bijvoorbeeld de wetswijziging om het huwelijk voor echtparen van hetzelfde geslacht formeel in de wetgeving op te nemen. Het bleek dat de grote coalitiepartner niet van plan was om daaraan mee te werken en pretendeert dat voor eeuwig men huwelijken moet blijven administreren op basis van een uitspraak van de Hoge Raad. Dit om de conservatieve achterban van de partij tevreden te houden, voor zover men kan spreken van 'tevreden' want het genoemde huwelijk is al een feit, paren van hetzelfde geslacht kunnen op Aruba in het huwelijk treden. Het lijkt erop dat de grote coalitiepartij hun partner niet de voldoening gunt dat de beoogde wetswijziging werkelijkheid wordt, iets wat voorspelbaar was want het is de vaste gewoonte van deze partij om zelfs geen kruimels aan hun coalitiegenoten te laten.

Het conflict over de uitgaande voorzitter kent ook twee versies. Hijzelf en zijn partij vinden dat hij geweldig werk heeft verricht. Hoewel zij dat mogen denken zou het in een coalitie wel normaal zijn als er in ieder geval wel gepraat kan worden over de kritiek van de ander, zeker als dit zou kunnen leiden tot een situatie die het werk van het kabinet zou bedreigen. Dat is dan in ieder geval niet gelukt, ook niet in het overleg van het laatste moment tussen premier en de vicepremier.

Dan de andere zijde van het verhaal. De kritiek was dat hij geen gehoor gaf aan de bezorgdheid van de andere leden en volgens de beschuldigingen de regels van de Staatsregeling en het reglement van orde van de Staten met voeten trad. Het zou wel goed zijn als degenen die deze argumenten hanteren een meer gedetailleerde uitleg zouden verschaffen zodat we onze eigen beoordeling kunnen doen. Bij gebreke daarvan blijft er niets anders over dan de ontevredenheid over de manier van optreden van de persoon, iets wat we niet uitgebreid gaan bespreken. Gedurende zijn voorzitterschap hebben we wel genoeg momenten meegemaakt waarbij we ons konden voorstellen dat anderen zich stoorden aan zijn houding die gespeend was van enige hoffelijkheid.
Dus nu zijn in december al verkiezingen hetgeen beide partijen in de mislukte coalitie goed uitkomt. De kleine partner was toch al niet van plan om tot op het laatste moment te blijven zitten en dan te moeten gaan uitleggen wat hun aanwezigheid in het kabinet zoal had opgeleverd. Zij hebben tijd nodig om het vertrouwen, dat bij vele aanhangers verloren is gegaan door de vele momenten waarop men naar de pijpen van de grote partner moest dansen, terug te winnen.

Bij de grote partner zal men ook niet treuren om het voortijdige einde van het kabinet omdat de vroege verkiezingen ervoor zorgen dat diverse gevoelige thema's, meestal in de relatie met Nederland, door kunnen worden geschoven naar de volgende regering.

Om te beginnen is daar de begroting 2025, waar de kwestie speelt van het geld dat naar de schuldaflossing had moeten gaan maar deels gebruikt is om de salarisverhoging van de complete loonlijst van de overheid te financieren. Een duidelijke verkiezingsmanoeuvre om de ontevredenheid van duizenden ambtenaren en andere gelijkgestelden te onderdrukken. Ook is daar de kwestie van het al of niet verhogen van de pensioenleeftijd naar 66 jaar, een thema dat ongetwijfeld ter tafel zou zijn gekomen indien de verkiezingen in juni 2025 zouden hebben plaatsgevonden. Nu wordt dit uiteraard naar de toekomst verplaatst. Het kardinale punt hierbij is dat de vorming van pensioenreserves bij de SVB in de komende jaren uiteenlopende commentaren oplevert, waarbij de regering veel optimistischer is dan de sociale verzekeringsbank zelf. De regering heeft een projectie gepland in de meerjarenbegroting van meer dan Afl. 50 miljoen jaarlijks tot en met 2029, terwijl de SVB uitgaat van een geleidelijke vermindering van het surplus tot nauwelijks Afl. 4 miljoen in 2029. Dit volgens het advies van het CAft over de begroting. Dit lijkt ons een kernpunt voor het debat tijdens de verkiezingscampagne, hoewel niet iedere partij staat te trappelen om dit debat te gaan voeren.

Een andere reden om vroege verkiezingen te wensen is de situatie op de arbeidsmarkt. Op dit moment is de knellende vraag naar arbeid al voelbaar, wat tegen de helft van volgend jaar tot een nog veel moeilijker situatie zou kunnen leiden voor de regering. Nu kan nog geprofiteerd worden van een gunstige economische situatie, die echter spoedig kan belanden in een vloedgolf van klachten over onder andere een stijgende, lokaal gegenereerde inflatie, onder invloed van een nijpend tekort aan werknemers, ook vergezeld van een steeds groter wordend woningtekort. Allemaal zaken die de andere minder mooie kant van de economische ontwikkelingen laten zien en die bepaald geen voorbeelden zijn van duurzame ontwikkeling. Zodoende komen de beide regeringspartijen nu nog goed weg, maar Aruba wellicht niet.

Conflict tussen 'Corporación con Ánimo' en de Arubaanse regering over patiënten die de regering wil terugbrengen naar Aruba

Onlangs hebben verschillende lokale media bericht over een zaak waarin de Arubaanse regering besloot om alle Arubaanse psychiatrische patiënten, die behandeling ontvangen bij de faciliteit "Corporación con Ánimo" in Colombia, terug te halen naar Aruba. Deze beslissing viel niet in goede aarde bij de faciliteit, die een rechtszaak heeft aangespannen tegen de Arubaanse regering.

Volgens het lokale nieuwsmedium NoticiaCla verklaarde minister van Sociale Zaken, Rocco Tjon, in een interview dat de beslissing werd genomen in het belang van de patiënten die in Colombia verblijven.

"Voor het welzijn van onze cliënten heb ik, op advies van de 'indicatiecommissie'—dezelfde commissie die in eerste

instantie adviseerde om onze cliënten naar 'Corporación con Ánimo' te sturen—besloten om hen terug te halen en de zorg voort te zetten in Aruba of Curaçao," legde de minister uit aan het lokale nieuws.

De minister lichtte verder toe dat de commissie, die adviseerde om de patiënten terug te halen, bestaat uit professionals van zowel basis- als gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en dat voor elke cliënt een individueel zorgplan is opgesteld.

Na de aankondiging van de Arubaanse regering om de patiënten terug te halen, diende Corporación con Ánimo een verzoek in bij de rechter voor een ordemaatregel om elke overheidsactie tijdelijk te stoppen. Minister Tjon gaf aan dat dit verzoek door de rechter is afgewezen en dat beide partijen nu wachten op een datum waarop de zaak voor de rechter zal worden behandeld.

Het lokale nieuws meldde ook dat de faciliteit deze stap nam om te voorkomen dat de patiënten die behandeling ontvangen op een boerderij in Colombia, moeten terugkeren naar Aruba. Volgens de berichten heeft Corporación con Ánimo juridische bijstand gezocht bij de lokale advocaat Doris Canwood.

In 2018 kondigde de minister van Toerisme en Volksgezondheid, Dangui Oduber, aan dat de regering een overeenkomst had getekend met Corporación con Ánimo. Bij de ondertekening gaf minister Oduber aan dat de directeur van de faciliteit tijdens zijn bezoek aan Aruba de intentie had om een centrum op Aruba te openen, een intentie die de regering met open armen ontving.

Dit lopende juridische geschil benadrukt de spanningen tussen de faciliteit en de regering over het welzijn en de toekomstige zorg van deze patiënten. De uitkomst van de rechtszaak zal bepalen wat de volgende stappen in deze kwestie zullen zijn.